

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.100 van 17 januari 2013
in de zaak A. 201.783/VII-38.247.**

In zake : Marie-Antoinette VAN MULDER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Luc Brees
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Brusselstraat 59
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de gouverneur
van de provincie Antwerpen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 16 september 2011, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de gouverneur van de provincie Antwerpen van 18 juli 2011 waarbij de aanvraag van Marie-Antoinette Van Mulders tot het verkrijgen van een vergunning zonder munitie voor het bezit van een vuurwapen onontvankelijk wordt verklaard en de vergunningen van vier andere vuurwapens vervallen worden verklaard en waarbij wordt gesteld dat zij geen voorwerp kunnen zijn van bezit of overdracht.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekster heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekster heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 november 2012.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Samuel Mens, die loco advocaat Luc Brees verschijnt voor de verzoekster, en attaché Karolien Geers, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De echtgenoot van de verzoekster, die op 25 augustus 2010 overleed, bezat vijf vuurwapens, waarvoor hij tijdig nieuwe vergunningen heeft aangevraagd zoals vereist door de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens (hierna : wapenwet). De verzoekster is de enige erfgenaam.

3.2. Op 31 maart 2011 wordt de verzoekster door de lokale politie van de politiezone Voorkempen verhoord. Zij verklaart dat het pistool FN Browning, halfautomatisch, kaliber 7,65 mm voor haar een grote emotionele waarde heeft, dat zij voor dit wapen een vergunning zonder munitie zal aanvragen en dat zij de overige wapens in bewaring zal geven bij een erkend wapenhandelaar.

3.3. De verzoekster vraagt op 8 april 2011 een vergunning zonder munitie aan voor het pistool FN Browning. De andere wapens geeft zij in bewaring bij een erkend wapenhandelaar.

3.4. Met een brief van 29 april 2011 vraagt de arrondissementscommissaris van Mechelen bijkomende inlichtingen om na te gaan of de verzoekster de wapens, na het overlijden van haar echtgenoot, al dan niet zelf voorhanden hield.

3.5. De raadsman van de verzoekster laat met een brief van 6 juli 2011 een attest van de notaris worden waaruit blijkt dat het dossier inzake de nalatenschap van de echtgenoot van de verzoekster op 17 februari 2011 werd afgesloten, alsook een verklaring van een erkend wapenhandelaar waaruit blijkt dat de wapens waarvoor de verzoekster geen vergunning heeft gevraagd in bewaring werden gegeven op 8 april 2011.

3.6. Op 18 juli 2011 verklaart de gouverneur van de provincie Antwerpen de aanvraag van de verzoekster tot het verkrijgen van een vergunning zonder munitie voor het bezit van een pistool FN Browning, halfautomatisch, kaliber 7,65 mm onontvankelijk en worden de vergunningen van de vier andere wapens vervallen verklaard.

Dit is de bestreden beslissing, die luidt als volgt :

"(...)

Overwegende dat met schrijven van 29 april 2011 mevrouw Van Mulders werd meegedeeld dat haar aanvraag allicht te laat werd ingediend en dat ze bijkomende gegevens dient te verstrekken opdat hierover uitsluitsel kan worden

gegeven;

Gelet op het schrijven van 6 juli 2011 van haar raadsman, meester Luc Brees, die stelt dat de aanvraag tijdig is ingediend aangezien de nalatenschap pas werd afgesloten op 17 februari 2011; dat hij een attest van de betrokken notaris houdende de afsluiting van de nalatenschap bijvoegt;

Overwegende dat de aanvrager het wapen, afkomstig van haar echtgenoot, de heer Horrevorst Gerard, die overleed op 28 augustus 2010, als emotioneel aandenken wenst te behouden;

Overwegende dat betrokkene het vermelde wapen in bewaring heeft gegeven aan een erkend wapenhandelaar op moment van het indienen van de aanvraag, evenals de andere wapens op naam van haar wijlen echtgenoot:

- karabijn Anschütz/Savage, model 6, kaliber .22LR, serien. 12927;
- pistool Luger, semi-aut., kaliber 9mmP, serien. 2639;
- jachtgeweer Francotte Juxta-pose, kaliber 12, serien. 22196;
- jachtgeweer ACL, juxtaposé, kaliber 16, serien. 45425;

Overwegende dat deze laatste wapens in bewaring werden gegeven met het oog op de verkoop aan derden;

Overwegende dat luidens artikel 11/2 van de wapenwet de wapens door de erfgenaam slechts rechtsgeldig kunnen worden overgenomen, indien deze wettig voorhanden werden gehouden door de overledene en voor zover de aanvraag is ingediend binnen de 2 maand nadat hij/zij het wapen in bezit heeft gekregen;

Overwegende dat luidens artikel 17, lid 2 van de wapenwet eenieder die een vergunningsplichtig wapen verkrijgt in andere omstandigheden dan die welke zijn bepaald in artikelen 11 en 12, binnen de drie maanden een vergunning moet aanvragen, na de verkrijging ervan;

Overwegende dat voor al de wapens tijdig een vernieuwing van de vergunningen werd aangevraagd en derhalve legaal in het bezit waren van de overledene;

Overwegende dat uit een telefonisch onderhoud met mevrouw Van Mulders blijkt dat zij enige erfgenaam is en dat ze reeds in het najaar van 2010 een potentiële koper voor de jachtwapens had gevonden;

Overwegende dat mevrouw Van Mulders Marie over de wapens kon beschikken vanaf de dag van het overlijden van haar echtgenoot;

Overwegende dat men in dat geval de boedelverdeling niet dient af te wachten om de termijn te doen lopen, waarbinnen de wapenvergunning dient te worden aangevraagd of de wapens dienen te worden verkocht;

Overwegende dat de in de wet voorziene termijn om de wapens in haar vermogen te behouden of te verkopen ruimschoots is overschreden;

Overwegende dat in deze omstandigheden niet is voldaan (...) aan de voorwaarden van artikel 11/2, noch die van artikel 17, tweede lid van de wapenwet;

BESLUIT:

Artikel 1. De aanvraag van mevrouw Van Mulders Marie-Antoinette, geboren te Schoten op 25 december 1929, wonende te 2960 Brecht, Korte Nieuwstraat, tot het bekomen van een vergunning zonder munitie voor het bezit van de hierna vermelde wapen, is krachtens de wet onontvankelijk :

- een pistool FN Browning, half-aut, kaliber 7,65, serien. 589585;

De vergunningen van de hieronder vermelde vuurwapens zijn eveneens vervallen en kunnen geen voorwerp zijn van bezit of overdracht:

- karabijn Anschütz/Savage, model 6, kaliber .22LR, serien. 12927;
- pistool Luger, semi-aut., kaliber 9mmP, serien. 2639;
- jachtgeweer Francotte Juxta-pose, kaliber 12, serien. 22196;
- jachtgeweer ACL, juxtaposé, kaliber 16, serien. 45425;

(...)

Artikel 3. Voor de in artikel 1 vermelde vuurwapens is geen geldige titel voorhanden, zodat het illegale wapens betreffen, die niet meer in aanmerking komen voor enige vergunning.

Het voorhanden houden van deze wapens is een strafbaar feit waarvan mijn ambt de procureur des Konings in kennis dient te stellen. Door onverwijld en onvoorwaardelijk afstand te doen van de wapens bij de lokale politie kan desgevallend strafvervolgning vermeden worden.

(...)"

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

4. In een eerste middel voert de verzoekster de schending aan van artikel 11/2, tweede lid, van de wapenwet. Zij betoogt dat een erfgenaam een wapen pas in zijn vermogen heeft ontvangen nadat de vereffening en verdeling van de nalatenschap is afgesloten, dat de termijn van twee maanden voorzien in voornoemd artikel te dezen pas begon te lopen op 17 februari 2011, dat zij derhalve op 8 april 2011 tijdig een vergunning heeft aangevraagd en ook tijdig de overige wapens heeft overgedragen aan een erkend wapenhandelaar en dat bovendien niet blijkt dat de in voornoemd artikel voorziene termijn een vervaltermijn is, zodat het overschrijden van die termijn niet leidt tot de onontvankelijkheid van de vergunningsaanvraag.

5. De verwerende partij antwoordt dat de termijn bepaald in artikel 11/2, tweede lid, van de wapenwet begint te lopen vanaf het overlijden van de wapenbezitter, dat de zinsnede "bewijzen dat een wapen in zijn vermogen is ontvangen" enkel is bedoeld om, ingeval er meerdere erfgenamen zijn en de

nalatenschap nog niet is verdeeld, een erfgenaam de mogelijkheid te bieden aan te tonen dat hij niet eerder in het bezit van het wapen kon zijn en dat, nu de verzoekster de enige erfgename is, zij volgens de regels van het burgerlijk recht van rechtswege eigenaar werd van alle goederen, dus ook van de wapens, door het overlijden zonder testament van de erflater. Zij wijst er op dat de verzoekster op 31 maart 2011 heeft verklaard steeds in het bezit te zijn geweest van de wapens. Zij stelt voorts dat uit de tekst van artikel 11/2, tweede lid, van de wapenwet moet worden afgeleid dat de in dat artikel bepaalde termijn een termijn op straffe van verval is, dat ook de termijn voorzien in artikel 17, tweede lid, van de wapenwet een vervaltermijn is en dat, eens die termijn is overschreden, de aanvraag onontvankelijk moet worden verklaard en de vergunning als vervallen moet worden beschouwd. Voor de overige wapens was er, volgens de verwerende partij, vanaf het overschrijden van de termijn geen titel meer voorhanden en zij konden dus niet wettig voorhanden worden gehouden, in bewaring gegeven of overgedragen. Zij merkt ten slotte op dat die wapens pas aan de wapenhandelaar werden overgemaakt nadat de lokale politie vaststelde dat zij onwettig voorhanden werden gehouden.

6. De verzoekster repliceert in haar memorie van wederantwoord dat artikel 11/2, tweede lid, van de wapenwet niet gaat over het voorhanden hebben van een wapen, maar over het ontvangen van een wapen in zijn vermogen en dat nu een erfgenaam een erfenis kan aanvaarden, verwerpen of aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving, de termijn voorzien in voornoemd artikel pas kan ingaan wanneer er hieromtrent duidelijkheid is, zijnde op het ogenblik dat de vereffening en verdeling ervan is afgesloten. Zij herhaalt dat de termijn uit artikel 11/2, tweede lid, van de wapenwet geen vervaltermijn is en wijst daarbij op artikel 860 van het gerechtelijk wetboek.

7. In haar laatste memorie licht de verwerende partij toe dat de termijn van twee maanden niet begint te lopen indien er een betwisting is over de nalatenschap of wanneer de erfgenamen nog niet gekend zijn. Zij argumenteert dat te dezen echter een notariële tussenkomst niet vereist was om de erfenis als

aanvaard te beschouwen en de termijn van twee maanden te laten aanvangen, aangezien volgens het burgerlijk wetboek bepaalde handelingen de facto beschouwd worden als het aanvaarden van een erfenis en de mededeling van de verzoekster dat zij reeds eind 2010 een potentiële koper voor de vier andere wapens had gevonden, een duidelijke beheersdaad is die het aanvaarden van de erfenis impliceert. Zij merkt nog op dat ook zonder het stellen van bepaalde handelingen de wet er van uitgaat dat de erfenis wordt aanvaard, tenzij uit bepaalde documenten anders zou blijken.

Beoordeling

8. Tegemoetkomend aan het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 154/2007 van 19 december 2007, voerde de wet van 25 juli 2008 tot wijziging van de wapenwet via artikel 11/1 een wettige reden in voor het behoud van een wapen in een vermogen, zonder munitie.

Artikel 11/2 van de wapenwet bepaalt de termijnen waarbinnen de aanvragen zoals bedoeld in voormeld artikel 11/1 moeten worden ingediend. Artikel 11/2, tweede lid, van de wapenwet luidt als volgt :

"De erfgenaam die bewijst dat hij een wapen in zijn vermogen heeft ontvangen, dat wettig voorhanden werd gehouden door de overledene, kan, binnen twee maanden nadat hij het wapen in bezit heeft gekregen, een in artikel 11/1 bedoelde vergunning aanvragen".

Derhalve moeten personen die een wapen hebben verworven door erfenis, voor zover dit wapen wettig voorhanden werd gehouden door de overledene, de vergunningsaanvraag voor het behouden van dit wapen in het vermogen indienen binnen de twee maanden nadat ze het wapen "in bezit" hebben gekregen.

Of die termijn van twee maanden een vervaltijd of een termijn van orde is, moet blijken uit de expliciete of impliciete wil van de wetgever.

Tijdens de parlementaire voorbereiding van artikel 11/2 van de wapenwet werd gesteld dat "zolang er betwisting bestaat over de nalatenschap en het wapen bij een notaris in een kluis is ondergebracht, de termijn van twee maanden niet loopt. Eens de nalatenschap aanvaard wordt, vangt de termijn aan. Wanneer er geen notariële tussenkomst is dan wordt bij het stellen van bepaalde handelingen, zoals het betalen van facturen van de erflater, de facto vermoed dat de erfenis aanvaard wordt. De regels van het Burgerlijk Wetboek zijn dan van toepassing" (Parl. St. Kamer 2007-2008, 474/6, 26). Hieruit blijkt dat de termijn van twee maanden waarover de erfgenaam beschikt om een vergunning voor het behoud van het wapen zonder munitie aan te vragen als een vervaltijd dient te worden beschouwd, zodat een vergunningsaanvraag ingediend na het verstrijken van die termijn als onontvankelijk dient te worden verworpen.

9. De echtgenoot van de verzoekster, die overleed op 25 augustus 2010, had de wapens, waarvoor hij tijdig een vernieuwing van zijn vergunningen had aangevraagd, wettig voorhanden in de zin van artikel 11/2, tweede lid, van de wapenwet.

De verzoekster legt een verklaring voor van de notaris van 30 juni 2011 waaruit blijkt dat de werkzaamheden inzake de nalatenschap van de echtgenoot van de verzoekster op 17 februari 2011 werden gesloten.

Bij het overlijden van een erflater ontstaat voor diegenen die in aanmerking kunnen komen om te erven, een recht op bezit of een recht op eigendom.

Aangezien de verzoekster beroep heeft gedaan op de tussenkomst van een notaris om de nalatenschap van haar overleden echtgenoot af

te handelen, is zij geacht geen bezitter noch eigenaar te zijn geworden totdat de werkzaamheden van de vereffening en de verdeling zijn gesloten.

Immers, de omstandigheid dat de verzoekster de enige erfgenaam is, sluit niet uit dat de overledene een deel van zijn nalatenschap of bepaalde goederen bij testament aan andere personen kan hebben gelegateerd en dat gebeurlijk tot een vereffening en verdeling van de nalatenschap moet worden overgegaan, zodat pas nadat de notaris heeft vastgesteld dat er op naam van de overleden echtgenoot geen testament geregistreerd is of de vereffening en verdeling van de nalatenschap heeft plaatsgehad, zekerheid bestaat omtrent het feit dat de verzoekster de wapens in haar vermogen heeft ontvangen.

Het is ook bij de sluiting van die werkzaamheden dat met zekerheid is komen vast te staan dat de verzoekster de enige erfgenaam is.

Uit de loutere omstandigheid dat de verzoekster, volgens de laatste memorie van de verwerende partij en waarop zij niet meer vermocht te reageren, in de loop van de werkzaamheden van de vereffening en verdeling naar een potentiële koper van de wapens zou hebben gezocht, kan in dezen en voor zover zulks juist zou zijn niet worden afgeleid dat de verzoekster een daad heeft gesteld die gelijkstaat met de aanvaarding van de nalatenschap. Het feit dat zij, ondanks het vinden van een potentiële koper de wapens toen niet heeft verkocht, bewijst veeleer dat zij zich toen niet als eigenaar van de wapens beschouwde.

Het eerste middel is gegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

10. De verzoekster voert in een tweede middel de schending aan van artikel 17, tweede lid, van de wapenwet, doordat zij de betrokken wapens heeft verkregen in de in artikel 11/2, tweede lid, van de wapenwet bepaalde omstandigheden.

11. De verwerende partij antwoordt dat wordt verwezen naar artikel 17, tweede lid, van de wapenwet, omdat de verkoop of overdracht van de vier wapens waarvoor de verzoekster geen vergunning heeft aangevraagd, diende te gebeuren binnen de in dat artikel bepaalde termijn van drie maanden en dat, nu de wapens na het verstrijken van deze termijn via een erkend wapenhandelaar te koop werden aangeboden, voornoemd artikel de juridische basis vormt om te besluiten dat de vergunningen van de betrokken wapens vervallen zijn en dat zij onwettig voorhanden werden gehouden.

12. In haar memorie van wederantwoord repliceert de verzoekster dat zij alle wapens in haar vermogen heeft verkregen vanaf het afsluiten van de vereffening en verdeling van de nalatenschap op 17 februari 2011, zodat, voor zover artikel 17, tweede lid, van de wapenwet te dezen van toepassing is, zij binnen de termijn van drie maanden de betrokken wapens heeft ondergebracht bij een erkend persoon en zij dus niet onwettig voorhanden werden gehouden.

13. De verwerende partij betoogt in haar laatste memorie dat de aanvrager in de gevallen voorzien in artikel 17, tweede lid, van de wapenwet niet dient aan te tonen dat hij het wapen in zijn of haar vermogen heeft ontvangen en dat het rechtsgeldig in bezit krijgen van het wapen volstaat. Zij is van oordeel dat de verzoekster over de wapens kon beschikken, aangezien zij meedeelde dat zij reeds eind 2010 een potentiële koper voor de wapens had gevonden en dat, gelet op het

feit dat de verzoekster de enige erfgenaam is, de tussenkomst van de notaris niet diende te worden afgewacht om de termijn van drie maanden te doen ingaan.

Beoordeling

14. Artikel 17, tweede lid, van de wapenwet luidt als volgt :

"Hij die een vergunningsplichtig wapen verkrijgt in andere omstandigheden dan die welke zijn bepaald in de artikelen 11 en 12, moet binnen drie maanden nadat hij het wapen heeft verkregen, een vergunning tot het voorhanden hebben van dit wapen aanvragen. Hij mag het wapen voorlopig voorhanden hebben totdat over de aanvraag is beslist, behalve indien bij een met redenen omklede beslissing van de betrokken overheid blijkt dat het voorhanden hebben ervan de openbare orde kan verstoren".

Op grond van deze bepaling kan een erfgenaam er aldus voor opteren om de wapens die hij via erfenis heeft verkregen, voorhanden te houden met munitie. Hij beschikt in dat geval over een termijn van drie maanden vanaf het ogenblik waarop hij het wapen heeft verkregen om een vergunningsaanvraag in te dienen.

Gelet op hetgeen werd uiteengezet bij de beoordeling van het eerste middel, moet worden aangenomen dat de termijn van drie maanden te dezen pas een aanvang heeft genomen op 17 februari 2011, datum waarop de notaris het dossier van de nalatenschap heeft afgesloten en dat de verzoekster de wapens op 8 april 2011 tijdig bij een erkend wapenhandelaar in bewaring heeft gegeven.

Het tweede middel is gegrond.

C. Ambtshalve middel

15. Geen wettelijke of reglementaire bepaling verleent aan de verwerende partij de bevoegdheid om de verzoekster te bevelen bij de lokale politie onvoorwaardelijk afstand te doen, noch van het wapen waarvoor de bezitsvergunning werd geweigerd, noch van de wapens die zij bij een erkend

wapenhandelaar in bewaring heeft gegeven en te beslissen dat voor die wapens geen vergunning kan worden verkregen.

16. In haar laatste memorie argumenteert de verwerende partij dat zij in artikel 3 van de bestreden beslissing slechts adviseert afstand te nemen van de wapens om strafvervolgning te vermijden, maar dat indien de verzoekster daaraan geen gevolg wenst te geven, zij met vrijwaring van haar rechten de zaak door een rechter ten gronde kan laten beslechten. Zij meent dat geen afbreuk wordt gedaan aan de bevoegdheid van de correctionele rechter om wapens die door de verzoekster onwettig voorhanden worden gehouden, verbeurd te verklaren.

17. De omstandigheid dat de verzoekster enerzijds laattijdig een vergunning zou hebben aangevraagd en anderzijds wapens laattijdig in bewaring zou hebben gegeven, belet niet dat zij er de wettige eigenaar van is en die wapens kan overdragen aan een persoon gerechtigd om ze voorhanden te hebben.

Overeenkomstig artikel 23, laatste lid, van de wapenwet kan de verbeurdverklaring van wapens die het voorwerp zijn van een inbreuk ook enkel door de strafrechter worden uitgesproken.

De bestreden beslissing stelt derhalve onterecht dat de wapens "(...) geen voorwerp (kunnen) zijn van bezit of overdracht", dat "het illegale wapens betreffen, die niet meer in aanmerking komen voor enige vergunning" en dat de verzoekster "onverwijld en onvoorwaardelijk afstand (dient) te doen van de wapens bij de lokale politie".

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van de gouverneur van de provincie Antwerpen van 18 juli 2011 waarbij de aanvraag van Marie-Antoinette Van Mulders tot het verkrijgen van een vergunning zonder munitie voor het bezit van een vuurwapen onontvankelijk wordt verklaard en de vergunningen van vier andere vuurwapens vervallen worden verklaard en waarbij wordt gesteld dat zij geen voorwerp kunnen zijn van bezit of overdracht.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als de vernietigde beslissing.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zeventien januari tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin